

Hoe banken CO₂e-gehaltes meten

Een analyse van de toegepaste meetmethoden en indicatoren voor de CO₂e-gehaltes van Nederlandse banken

Januari, 2023

De reden voor dit rapport

Dit rapport brengt verschillende initiatieven, meetmethoden en bijbehorende indicatoren in kaart die door Nederlandse banken gebruikt worden om hun CO₂e-gehalten te meten, te sturen, en te rapporteren*. Momenteel is de vergelijking tussen de resultaten van banken op het gebied van hun CO₂e-gehalte en -reductie lastig omdat er onduidelijkheid is over de verschillende meetmethoden en wat de indicatoren weergeven. Guidehouse heeft in opdracht van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) in kaart gebracht welke meetmethoden veel gebruikt worden door Nederlandse banken en hoe deze meetmethoden en bijbehorende indicatoren met elkaar verbonden zijn.

* In dit rapport wordt niet gekeken naar indicatoren met betrekking tot het meten van klimaatsco's.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting van het rapport	4
2. Introductie van het Klimaatcommitment	5
3. Strategisch raamwerk van meetmethoden voor banken	6
4. Analyse van de huidige metingen van CO ₂ e-gehaltenes	9
5. Conclusie van het rapport	13
6. Bijlagen	14

Deze analyse laat zien dat verdere harmonisatie van de rapportages de **vergelijkbaarheid van CO₂e-gehalten** verbetert

Context

Het is onduidelijk welke manieren, methoden en initiatieven bijdragen aan de CO₂e-metingen van banken

Financiële instellingen kunnen door middel van hun leningen en investeringen invloed uitoefenen op de CO₂e-uitstoot van particulieren en organisaties. In Nederland hebben circa 50 financiële instellingen het Klimaatcommitment van de financiële sector ondertekend. Hierin is afgesproken dat de ondertekende financiële instellingen vanaf 2020 publiekelijk gaan rapporteren over de CO₂e-gehalten van hun financieringen en beleggingen. Wereldwijd komt er steeds meer aandacht voor het rapporteren van de klimaatimpact van financiële instellingen (zoals door IFRS-ISSB, EU SFDR en EBA Pillar 3 ESG Risk Disclosure). Hiermee groeit het aantal initiatieven, projecten, methoden en instrumenten dat financiële instellingen kan ondersteunen bij het aantonen van hun voortgang op hun klimaatambities.

Scope

Inzicht in verschillende initiatieven en indicatoren voor de CO₂e-gehalten van Nederlandse banken

Er zijn verschillende initiatieven met meetmethoden en indicatoren voor banken om hun CO₂e-gehalten te meten, te sturen en te rapporteren. Doordat deze verschillende initiatieven geschikt zijn voor verschillende doeleinden, kunnen de gebruikte indicatoren en resultaten niet eenvoudig met elkaar vergeleken worden. Dit rapport brengt in kaart welke initiatieven en meetmethoden gehanteerd worden bij Nederlandse banken en wat de onderlinge vergelijkbaarheid is. Om dit te onderzoeken, zijn de publieke rapporten van tien Nederlandse banken geanalyseerd: ABN AMRO, Achmea Bank, BNG Bank, FMO, ING Bank, NIBC Bank, NWB Bank, Rabobank, Triodos Bank en de Volksbank.

Analyse

Alle banken meten en rapporteren de absolute CO₂e-emissies en economische emissie-intensiteit

Uit de analyse zijn acht veelvoorkomende initiatieven met bijbehorende indicatoren naar voren gekomen, toepasbaar voor banken om hun CO₂e-gehalten te meten, te sturen en te rapporteren. Alle banken meten en rapporteren de CO₂e-gehalten van hun portefeuille, gebruikmakend van drie verschillende indicatoren, absolute emissies, economische emissie-intensiteit en sectorspecifieke fysieke emissie-intensiteit. Alle banken meten en rapporteren de absolute CO₂e-emissies van hun portefeuille, waarbij de meeste banken (90%) deze resultaten doorvertalen naar de economische emissie-intensiteit. De meetmethoden en indicatoren worden door de banken gecombineerd om een compleet beeld van de CO₂e-uitstoot en -reductie te creëren.

Conclusie

Vergelijkbaarheid van CO₂e-gehalten kan bereikt worden door meer overeenkomst in rapportages

Doordat banken verschillen qua compositie van hun portefeuilles, verschillen ook de CO₂e-gehalten en gebruikte indicatoren van de banken. Bij het vergelijken moet daarom rekening gehouden worden met het type indicator, het doel van de indicator, de sector en het land waarin de portefeuille van een bank zich bevindt. Om de vergelijkbaarheid van de rapporten te verbeteren wordt geadviseerd om banken op land en sector niveau te laten rapporteren. Daarnaast wordt aanbevolen om de wijze van rapportage te standaardiseren en de beschikbaarheid van data te verbeteren. Resultaten kunnen namelijk zelfs op sectorniveau verschillen, als databronnen verschillen. De overheid kan een rol spelen bij het verbeteren van de databeschikbaarheid en toegankelijkheid tot databronnen.

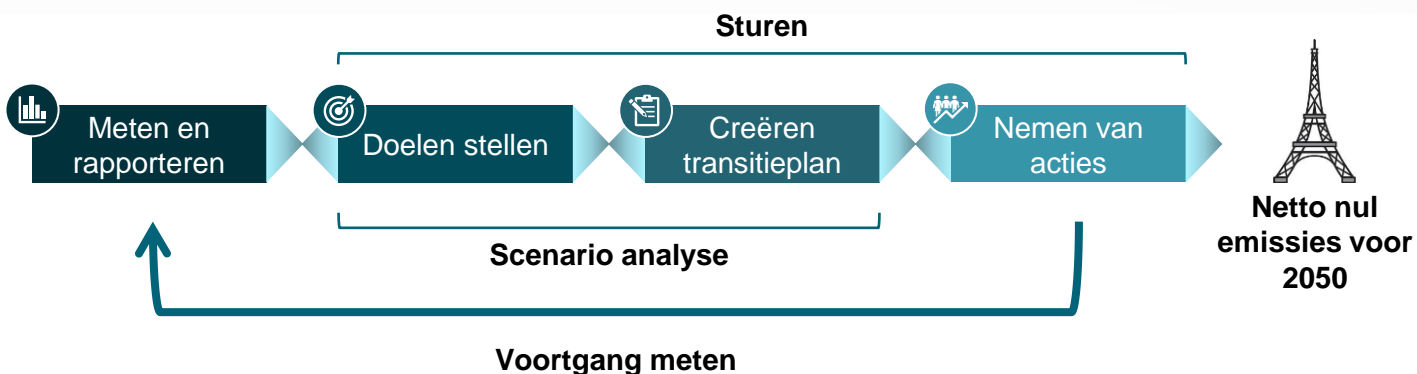
Financiële instellingen kunnen via **verschillende initiatieven en meetmethoden** aan het Klimaatcommitment voldoen

Klimaatcommitment laat financiële instellingen CO₂e-gehalten rapporteren

In 2022 heeft het kabinet de verhoogde klimaatambities gepresenteerd, waarbij de uitstoot van de broeikasgassen (hierna CO₂e) in Nederland in 2030 met ten minste 55% moet zijn gedaald ten opzichte van 1990, als opmaat naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Financiële instellingen, zoals banken, kunnen door middel van hun leningen en investeringen invloed uitoefenen op de CO₂e-uitstoot van particulieren en organisaties. Wereldwijd komt er steeds meer aandacht voor het rapporteren van de klimaatimpact van financiële instellingen zoals door de International Sustainability Standards Board (ISSB), EU Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en European Banking Authority (EBA) Pillar III.* In Nederland hebben circa 50 financiële instellingen het Klimaatcommitment van de financiële sector ondertekend. Hierin is afgesproken dat de ondertekende financiële instellingen vanaf boekjaar 2020 publiekelijk gaan rapporteren over de CO₂e-gehalten van hun relevante financieringen en beleggingen.² Wereldwijd groeit het aantal initiatieven, projecten, methoden en instrumenten dat financiële instellingen kan ondersteunen bij het aantonen van hun voortgang op het Klimaatcommitment.

Er bestaan verschillende initiatieven met variërende meetmethoden voor het rapporteren en meten van de CO₂e gehalten van financiële instellingen

Er zijn verschillende initiatieven met meetmethoden voor banken om de CO₂e-gehalten van hun lening- en beleggingsportefeuille te meten, te sturen en te rapporteren. Doordat de banken verschillende manieren van meten en rapporteren gebruiken, kunnen deze resultaten niet eenvoudig met elkaar vergeleken worden. Om duidelijkheid te verschaffen in de consistentie en vergelijkbaarheid van deze rapportage van de CO₂e-gehalten, is het doel van dit rapport om in kaart te brengen welke initiatieven en meetmethoden er gehanteerd worden bij de Nederlandse banken en wat de onderlinge vergelijkbaarheid is. Aangezien de focus van deze initiatieven en meetmethoden ligt op het meten, sturen en rapporteren van de CO₂e-gehalten, ligt de focus van dit rapport op de eerste stappen in het strategisch raamwerk voor het in lijn brengen van klimaatacties met het Parijsakkoord (zie Figuur 1). De bevindingen van dit rapport dragen bij aan een beter inzicht in hoe de rapportages op CO₂e-gehalten van Nederlandse banken geïnterpreteerd moeten worden en onderling vergeleken kunnen worden.

Figuur 1. Strategisch raamwerk voor het in lijn brengen van klimaatacties met Parijsakkoord (ontwikkeld door PCAF, the Coalition of Finance Ministers, UNDP Financial Centres for Sustainability (FC4S) and the World Bank)

* De ISSB heeft een wereldwijde draft standard gelanceerd voor klimaatrapportage. Ook binnen Europa stellen de Sustainable Finance Reporting Directive en de EBA binnen Pillar 3 ESG Risk Disclosure eisen aan klimaatrapportages.

Initiatieven hebben **verschillende doelen** en maken daarvoor gebruik van **verschillende indicatoren**

Er bestaan verschillende initiatieven voor verschillende doeleinden

Er zijn verschillende initiatieven beschikbaar voor Nederlandse banken om de CO₂e-gehaltenes van hun leningen en beleggingen te meten, te sturen, en te rapporteren in lijn met het Parijsakkoord. Voor Nederlandse banken zijn de meest gebruikte initiatieven langs de stappen van het strategische raamwerk afgezet in Figuur 2: Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector, UN-convened Net-Zero Banking Alliance (NZBA), Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), Science Based Targets initiative (SBTi), RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment (voorheen van 2DII PACTA), RMI Center for Climate-Aligned Finance (inclusief Poseidon Principles), Climate Safe Learning Lab en Carbon Disclosure Project (CDP). Deze initiatieven worden verder toegelicht in de bijlage (zie pagina 15). De initiatieven maken gebruik van verschillende meetmethoden en indicatoren om inzicht in de CO₂e-gehaltenes te geven. Daarnaast dienen de initiatieven verschillende doelen, waardoor het lastig kan zijn om een onderlinge vergelijking tussen de resultaten van banken te maken.

Er worden drie indicatoren gebruikt om CO₂e-gehaltenes te meten, sturen en rapporteren

In de bovenstaande initiatieven voor Nederlandse banken om hun CO₂e-gehaltenes te meten, te sturen, en te rapporteren worden drie indicatoren gebruikt. Deze indicatoren worden in Tabel 1 verder toegelicht.³ Een overzicht van de bestaande initiatieven en bijbehorende indicatoren is in Figuur 2 afgezet tegen de elementen van het strategisch raamwerk voor het in lijn brengen van klimaatacties met het Parijsakkoord.

Indicator	Doel	Beschrijving
1 Absolute emissies*	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht krijgen in de totale klimaatimpact van leningen en investeringen Voortgang meten op klimaatdoelstelling op totale portefeuille niveau 	<ul style="list-style-type: none"> De totale CO₂e-emissies van een activaklasse of portefeuille, uitgedrukt als tCO₂e
2 Economische emissie-intensiteit	<ul style="list-style-type: none"> Begrijpen hoe de emissies per monetaire eenheid van verschillende (delen van) portefeuilles zich ten opzichte van elkaar verhouden 	<ul style="list-style-type: none"> Absolute emissies gedeeld door het lening- en investeringsvolume, uitgedrukt als tCO₂e/€M geleend/geïnvesteed
3 Fysieke emissie-intensiteit	<ul style="list-style-type: none"> Om de efficiëntie van een (deel van de) portefeuille in CO₂e-uitstoot per eenheid van fysieke output te meten Zetten van een doelstelling en meten van voortgang op sectorniveau 	<ul style="list-style-type: none"> Absolute emissies gedeeld door een output, uitgedrukt als tCO₂e/MWh, tCO₂e/m², tCO₂e/ton geproduceerd product

Tabel 1. Indicatoren voor CO₂e-gehalte ³

*De term absolute emissies betreft momenteel een best mogelijke schatting van de totale emissies op basis van de beschikbare data.

Initiatieven	Acties							Indicatoren		
	Voor banken en investeerders Toezegging akkoord Meten gefinancierde emissies Scenario analyse Stellen van doelen Ontwikkelen van strategie Uitvoeren van strategie Rapporteren	Absolute emissies	Economische emissie-intensiteit	Fysieke emissie-intensiteit						
1 Nederlands Klimaatcommitment financiële instellingen	✓									
2 UN-convened Net-Zero Banking Alliance	✓									
3 Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)		✓								
4 RMI Center for Climate Aligned Finance			✓							
5 RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA)			✓							
6 SBTi Finance				✓						
7 Climate Safe Lending Network						✓				
8 Carbon Disclosure Project							✓			

Figuur 2. Overzicht van initiatieven voor banken afgezet tegen de elementen van het strategisch kader voor het Parijsakkoord inclusief benodigde indicatoren

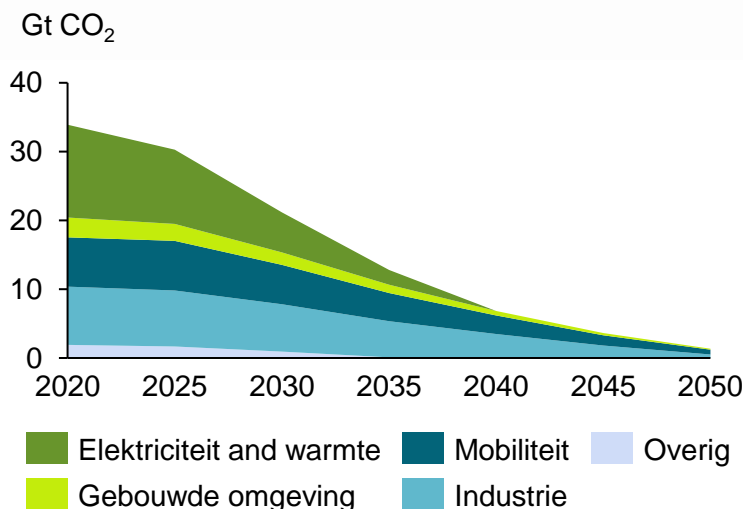
✓ Nadruk van het initiatief

CO₂e-gehalten zijn vaak onderling niet vergelijkbaar maar gebruikte indicatoren vullen elkaar juist aan

Voor het vergelijken van CO₂e-gehalten moet rekening gehouden worden met het type indicator en het doel van de indicator

Om CO₂e-gehalten van Nederlandse banken te kunnen vergelijken, moet er rekening gehouden worden met de gebruikte meetmethodes, het type indicator, en het doel van de indicator. Doordat de verschillende indicatoren een ander doel hebben, drukken deze ook een andere waarde uit. Daarnaast moet er ook rekening gehouden worden met de sector en het land waarin de portefeuille zich bevindt. De emissies van een verstrekte lening in de vastgoedsector zijn namelijk niet vergelijkbaar met de emissies van een verstrekte lening in de zware industrie. Op sectorniveau kunnen de resultaten van de portefeuilles beter met elkaar vergeleken worden als dezelfde definities voor de sectoren worden gebruikt. Bijvoorbeeld de hypotheekportefeuille van *bank A* kan vergeleken worden met de hypotheekportefeuille van *bank B* door te kijken naar de emissies per euro lening of per m². Echter moet hierbij wel rekening gehouden worden met het land waarin de portefeuilles actief zijn. De sectoren waarin een bank actief is, beïnvloeden de keuze voor een meetmethode en dus ook de indicator voor de CO₂e-gehalten van de bank. Door deze verschillen in CO₂e-gehalten kunnen portefeuilles onderling niet worden vergeleken.

Dit geldt ook voor de klimaatdoelstellingen. Dit is weergegeven in Figuur 3, waarin zichtbaar is dat de benodigde emissiereducties per sector verschillen om de zero-emissiedoelstellingen in 2050 te halen. Zoals hierin te zien is, is de reductie die de energiesector moet behalen veel groter dan de reductie die de vastgoedsector moet behalen. Dit verschil is ook zichtbaar in de reductiedoelstellingen per land. Doordat er voor de sectoren en landen een ander transitiepad is, zullen de doelstellingen en dus ook de CO₂e-gehalten van banken ook afwijken van elkaar.

Figuur 3. Benodigde wereldwijde emissie reductie per sector ⁴

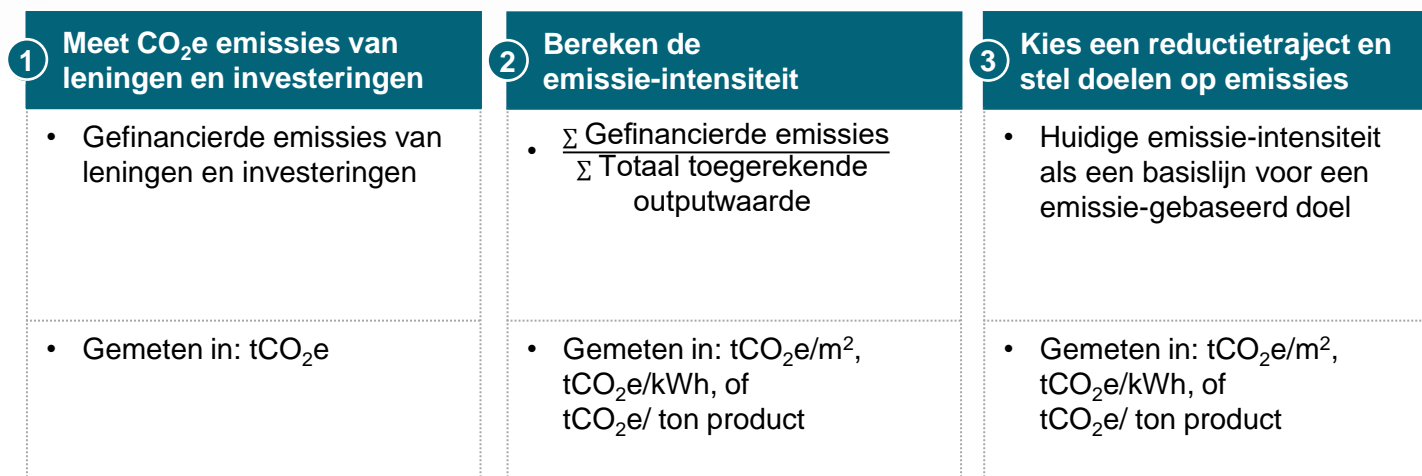
De meetmethoden en indicatoren kunnen gecombineerd worden om een compleet beeld van de CO₂e-uitstoot en -reductie te creëren

De verschillende initiatieven zijn met elkaar verbonden door de manier van meten en doelstellingen zetten. De diverse initiatieven met meetmethoden zijn dan ook niet in strijd met elkaar maar juist complementair. Bijvoorbeeld PCAF is verbonden met PACTA en SBTi doordat PACTA and SBTi zich richten op doelstellingen en het in lijn brengen van de portefeuille voor specifieke sectoren. Dit zorgt er ook voor dat het gebruik van meerdere meetmethoden bijdraagt aan het afleggen van de stappen in het strategische raamwerk in Figuur 1. Daarnaast ontstaat een completer beeld als meerdere indicatoren worden gecombineerd. Om inzicht te krijgen in het verloop van hun CO₂e-gehalten, moeten banken zowel de absolute emissies als emissie-intensiteiten meten en rapporteren. Het kan namelijk zo zijn dat de emissie intensiteit daalt, terwijl de absolute emissies stijgen. Het gebruik van een initiatief dat absolute emissies meet (zoals PCAF) en een initiatief dat emissie-intensiteiten meet (zoals PACTA), geeft daarom een compleet beeld van de situatie. Figuur 2 geeft weer hoe de verschillende initiatieven en meetmethoden elkaar aan kunnen vullen en welke indicatoren daarbij worden toegepast.

Voor veel sectoren worden absolute emissies doorvertaald naar emissie-intensiteiten voor het bepalen van doelstellingen

| Doelstellingen voor het reduceren van de emissie-intensiteit kunnen in drie stappen worden opgesteld

De Sectoral Decarbonization Approach (SDA) is een methode voor het vaststellen van sectorspecifieke, fysieke intensiteitsdoelstellingen. De SDA-methode wordt door diverse initiatieven (PACTA, SBTi etc) gebruikt en kan worden toegepast voor meerdere activaklassen zoals: hypotheek (in kgCO₂e/m²), vastgoed (in kgCO₂e/m²), projectfinanciering van elektriciteitsopwekking (in kgCO₂e/kWh), bedrijfsaandelen, obligaties en leningen in specifieke industrieën (in kgCO₂e/ton, kgCO₂e/m² of kgCO₂e/kWh). De sectorale emissie-intensiteit verwijst naar de gefinancierde emissies per eenheid van een bepaalde outputwaarde (zoals kgCO₂e/ton cement). Voor veel banken is het bepalen van de emissie-intensiteit op sectorniveau het uitgangspunt voor het vaststellen van doelstellingen met behulp van de SDA. Absolute emissies berekend via PCAF kunnen worden opgezet in fysieke emissie-intensiteiten voor het zetten van sectorale klimaatdoelstellingen (zie Figuur 4).⁵

Figuur 4. Drie stappen om doelstellingen te formuleren gebaseerd op de huidige emissie-intensiteit ⁵

Casus: De Volksbank - Toepassing van SDA voor hypotheek

De Volksbank paste de SDA-methode toe voor hun hypotheekportefeuille. De methode combineert het vloeroppervlakte van de gefinancierde gebouwen, de groeiprognose van de hypotheekportefeuille tot 2030 en de absolute gefinancierde emissies. Eerst worden de absolute scope 1 en 2 emissies voor elke woning in de portefeuille van de Volksbank gemeten met behulp van de PCAF-methode. Daarna worden de absolute gefinancierde emissies gecombineerd met het vloeroppervlak van de gefinancierde gebouwen, om de emissie-intensiteit van de hypotheekportefeuille af te leiden. Dit resultaat vormde de basismeting welke gebruikt kan worden voor het stellen van doelen. De Volksbank vergeleek de verwachte emissie-intensiteit met drie emissie-reductiepaden voor gebouwen (zoals het Nederlands Klimaatakkoord en een 1.5°C transitiepad voor Europa). De bank selecteerde het 1.5°C-scenario om de SBT's voor de hypotheekportefeuille te modelleren. Dit resulteerde in doelstellingen voor hun hypotheekportefeuille voor absolute emissies en emissie-intensiteiten.⁵

Banken meten en rapporteren zowel absolute emissies als emissie-intensiteiten

- van de onderzochte banken meten en rapporteren absolute emissies van hun portefeuille (e.g. tCO₂e)

- van de onderzochte banken meten en rapporteren de economische emissie-intensiteit van hun portefeuille (e.g. tCO₂e/MEUR)

- van de onderzochte banken geeft aan externe data of benchmarks te gebruiken (e.g. CDP)

- van de onderzochte banken meten en rapporteren de fysieke emissie-intensiteit voor specifieke sectoren (e.g. tCO₂e/ton cement)

De meetmethoden en indicatoren van tien Nederlandse banken

Om te onderzoeken welke meetmethoden en indicatoren door Nederlandse banken worden gebruikt voor het meten, sturen en rapporteren van hun CO₂e-gehaltenes, zijn tien Nederlandse banken onderzocht die ieder het Klimaatcommitment voor de financiële instellingen hebben ondertekend: ABN AMRO, Achmea Bank, BNG Bank, FMO, ING Bank, NIBC Bank, NWB Bank, Rabobank, Triodos Bank en de Volksbank. Voor deze analyse is gebruik gemaakt van publieke informatie. Meer informatie over de analyse per bank is opgenomen in de bijlage (zie pagina 14).

Een combinatie van initiatieven wordt gebruikt

Zoals eerder toegelicht, bestaan er verschillende initiatieven om banken te ondersteunen bij het meten, sturen en rapporteren van hun CO₂e-gehaltenes. Doordat deze initiatieven verschillende doelen hebben, is het mogelijk om een combinatie hiervan te gebruiken. De banken maken ieder gebruik van gemiddeld vier initiatieven voor het meten, sturen en rapporteren van hun emissies. Alle onderzochte banken maken gebruik van PCAF om de emissies van hun portefeuille te berekenen. Daarnaast maakt 50% van de onderzochte

banken gebruik van de data van CDP om hun CO₂e-gehaltenes te meten of voor een benchmark met soortgelijke organisaties. Tevens 50% van de banken maakt gebruik van het SBTi voor doelstellingen.

Overeenstemming in de toegepaste indicatoren

De analyse toont aan dat alle onderzochte banken de absolute emissies van hun portefeuille meten en rapporteren. Dit resultaat wordt gerapporteerd in massa-eenheden, als tCO₂e of ktCO₂e. Daarnaast meten en rapporteren veel banken ook de emissie-intensiteiten van hun portefeuille. Hierbij ligt de focus op de economische emissie-intensiteit; 90% van de banken rapporteert deze indicator. Dit wordt gerapporteerd in ton CO₂e per miljoen euro geïnvesteerd. De banken die van deze indicator gebruik maken, zijn banken die zich verbonden hebben aan PCAF. Verder rapporteert 30% van de banken ook een fysieke emissie-intensiteit. De gebruikte indicatoren hiervoor verschillen per sector. Dit kan bijvoorbeeld voor de hypotheekportefeuille worden gerapporteerd in kilogram CO₂e per vierkante meter en voor de portefeuille in de cement sector in kilogram CO₂e per ton geproduceerd cement. De banken die gebruik maken van een fysieke emissie-intensiteit indicator, zijn de banken die zich verbonden hebben aan PACTA en SBTi.

Variatie in de databeschikbaarheid en gerapporteerde sectoren belemmeren de vergelijkbaarheid

Databeschikbaarheid belemmert meten en rapporteren van CO₂e-gehaltenes

Ondanks dat veel banken dezelfde indicatoren meten en rapporteren, kunnen de resultaten alsnog afwijken doordat banken hiervoor afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van data. De data van gefinancierde emissies kan lastig te verkrijgen zijn, met name voor bepaalde activaklassen. Een lage beschikbaarheid van de benodigde data kan ervoor zorgen dat er aannames en schattingen gemaakt moeten worden om de CO₂e-gehaltenes van de banken te meten en te rapporteren. Hierdoor kan de uiteindelijke datakwaliteit variëren. Om de datakwaliteit weer te geven, maken veel banken gebruik van een datakwaliteitscore, gebaseerd op de scoringstabel van PCAF.³ Het gebruik van verschillende databronnen voor de aannames en schattingen beïnvloeden de resultaten en dus de vergelijkbaarheid van deze resultaten. Wil een bank haar resultaten kunnen vergelijken met andere banken, dan moeten ook de gebruikte databronnen vergelijkbaar zijn. De overheid kan hierin een rol spelen door de financiële sector te helpen bij het verbeteren van de databeschikbaarheid. Een voorbeeld hiervan is de regionale klimaatmonitor. Hierin monitort de overheid van decentrale overheden circa 70 indicatoren met betrekking tot de klimaat- en energietransitie.⁶

Variatie in de gerapporteerde emissies per sector

De verschillende sectoren waarvoor de banken hun emissies meten en rapporteren wijken af. Deels is dit toe te wijzen aan de verschillende sectoren waarin de banken actief zijn. Echter wordt dit verschil ook bepaald door de naamgeving van de gerapporteerde sectoren. Zo noemt ABN AMRO een sector 'Vervoer en Opslag' en noemt BNG Bank een soortgelijke sector 'Mobiliteit'. Een aantal banken (40%) maakt gebruik van extern toegekende en geclassificeerde sectoren, zoals NACE (zie Tabel 2). NACE bevat sectoren die toegekend zijn door de Europese Unie als hulpmiddel voor het opstellen van rapportages. Het gebruik van gestandaardiseerde classificaties bevordert de vergelijkbaarheid van resultaten en zorgt ervoor dat er duidelijkheid is over welke resultaten aan welke categorie toebedeeld dienen te worden.

Geen uniforme manier van rapporteren

Daarnaast toont de analyse aan dat er geen uniforme manier van rapporteren is. Ondanks dat er overeenkomsten zijn in de indicatoren die de banken gebruiken, geeft iedere bank op een andere manier de gemeten resultaten weer. Dit kan in zowel een tabelvorm zijn als in een visueel figuur.

- Door het gebruik van verschillende databronnen en de huidige lage databeschikbaarheid wordt de vergelijkbaarheid belemmerd

- De overheid kan een rol spelen in het verbeteren van de databeschikbaarheid

- Variatie in gerapporteerde sectoren en ongelijke sectorbenamingen zorgen voor een beperkte vergelijkbaarheid

- Het gebrek aan een uniforme manier van rapporteren belemmert de vergelijkbaarheid van CO₂e-gehaltenes

Er zijn veel overeenkomsten in de gebruikte indicatoren maar een groot verschil in gemeten sectoren

Banken	Omvang gemeten portefeuille (mld €)	Portefeuille gemeten (%)	Gebruikte sectoren rapportage	Gebruikte indicatoren	Gebruikte eenheden
1 ABN AMRO	261	100%	9 sectoren (zoals hypotheek, commercieel vastgoed, landbouw en mijnbouw) *	Absolute emissies; fysieke en economische emissie-intensiteit	ktCO ₂ e; kgCO ₂ e/m ²
2 Achmea Bank	10.3	Niet benoemd	1 sector (hypotheek)	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mld €
3 BNG Bank	76.9	89%	6 sectoren (zoals publieke sector en sociale woningbouw)	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mln €
4 FMO	12.5	Niet benoemd	5 segmenten (zoals energie)	Absolute emissies	tCO ₂ e
5 ING Bank	335.1	87%	9 sectoren (zoals hypotheek, commercieel vastgoed, O&G, elektriciteit, cement, staal)**	Absolute emissies; fysieke en economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mln €; kgCO ₂ e/MWh
6 NIBC Bank	16.4	72%	5 sectoren (zoals scheepvaart en energie)*	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mln €
7 NWB Bank	46.7	94%	7 sectoren (zoals sociale woningbouw)	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mln €
8 Rabobank	253	85%	10 sectoren (zoals hypotheek, landbouw)	Absolute emissies; fysieke en economische emissie-intensiteit	MtCO ₂ e; MtCO ₂ e/mld €; gCO ₂ /kWh
9 Triodos Bank	15.2	100%	14 sectoren (zoals biologische landbouw, ouderenzorg, hypotheek)	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	ktCO ₂ e; ktCO ₂ e/mld €
10 De Volksbank	59.7	100%	19 sectoren (zoals hypotheek, energie)*	Absolute emissies; economische emissie-intensiteit	tCO ₂ e; tCO ₂ e/mln €

Tabel 2: Overzicht kenmerken CO₂e-gehalten rapportage per bank

* Gebaseerd op de NACE sectoren
 ** Gebaseerd op Terra sectoren

Een verbetering in de vergelijkbaarheid van CO₂e-gehalten kan bereikt worden door **meer overeenkomst in rapportages**

💡 Conclusies

Banken meten en rapporteren CO₂e-gehalten met een combinatie van meetmethoden

Uit de analyse blijkt dat alle banken de CO₂e-gehalten van hun portefeuille meten en rapporteren door gebruik te maken van verschillende meetmethoden. Doordat deze verschillende doeleinden dienen, worden variërende methoden gecombineerd om een compleet beeld van de CO₂e-uitstoot en -reductie te creëren. De meest gebruikte methoden zijn PCAF, PACTA en SBTi. De meeste banken gebruiken deze combinatie van methoden om inzicht te krijgen in zowel hun absolute emissies als emissie-intensiteiten, waarbij er voornamelijk gekeken wordt naar economische emissie-intensiteit. De manier van rapporteren (in een tabel of grafiek) wijkt echter wel af. Een uniforme manier om deze resultaten weer te geven ontbreekt.

CO₂e-gehalten kunnen niet zomaar met elkaar vergeleken worden

Doordat banken verschillen qua compositie van portefeuille, verschillen ook de CO₂e-gehalten en gebruikte indicatoren van de banken. Tijdens het vergelijken van CO₂e-gehalten, moet rekening gehouden worden met het type indicator en het doel van de indicator. Doordat iedere meetmethode een ander doel dient, drukt deze ook een andere waarde uit. Daarnaast moet er ook rekening gehouden worden met de sector en het land waarin de portefeuille van een bank zich bevindt. Dit beïnvloedt de keuze voor een meetmethode. Op sectorniveau (zoals hypotheek) kunnen de resultaten van de portefeuilles beter met elkaar vergeleken worden als dezelfde definities worden gebruikt.

☑ Aanbevelingen

Rapporteer op sectorniveau

Om een compleet inzicht te krijgen, moeten banken zowel hun absolute emissies als emissie-intensiteiten rapporteren. Als banken op sectorniveau rapporteren, inclusief omvang van de portefeuille per sector, kunnen de resultaten van de banken onderling vergeleken worden. Dit wordt ook benadrukt door de Green Finance Alliance en de European Banking Authority waar banken verplicht zijn hun emissies op sectorniveau te rapporteren. Het wordt aangeraden een standaardclassificatie te gebruiken, zoals bijvoorbeeld NACE.

Creëer overeenkomst in rapportage

Daarnaast wordt het aanbevolen om overeenkomst in de rapportages te creëren. De verschillen in vormgeving en presentatie van rapporteren zorgen ervoor dat er onduidelijkheid bestaat over wat de resultaten weergeven en hoe deze resultaten van banken onderling vergeleken kunnen worden. Het standaardiseren van de vormgeving en presentatie van CO₂e-gehalten in de rapportages (zoals in een tabelvorm) draagt bij aan een betere leesbaarheid van de resultaten.

Verbeter de databeschikbaarheid

Gemaakte aannames en schattingen tijdens het meten van de emissies - dankzij een beperkte databeschikbaarheid - kunnen de vergelijkbaarheid van de CO₂e-gehalten belemmeren. De overheid kan een grote rol spelen bij het verbeteren van de databeschikbaarheid en toegankelijkheid tot bestaande databronnen.

Bijlagen

-
- A. Overzicht van de initiatieven
 - B. Toelichting gebruikte initiatieven per bank
 - C. Bronnen
-

Overzicht van de initiatieven

✳️ Initiatief	📄 Beschrijving	🏠 Doel initiatief	🌐 Website
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	<p>Het Klimaatcommitment is onderdeel van het Klimaatakkoord waarmee de financiële sector een bijdrage wil leveren aan de doelen van het Akkoord van Parijs. Met de ondertekening van het commitment hebben de betrokken financiële instellingen afgesproken bij te dragen aan de financiering van de energietransitie, actie te ondernemen om de CO₂e-gehalten van hun relevante financieringen en beleggingen te meten en reductiedoelstellingen voor 2030 op te stellen.²</p>	Toezegging akkoord	Link
UN-convened Net-Zero Banking Alliance	<p>De Net-Zero Banking Alliance (NZBA) is een wereldwijd programma voor banken om hun krediet- en beleggingsportefeuilles voor 2050 te reduceren naar net-zero emissies. De ondertekende banken hebben een verantwoordingsplicht en moeten tussentijdse doelstellingen vaststellen voor 2030. Het initiatief ondersteunt de banken hierbij en biedt een raamwerk, richtlijnen en netwerk om deze doelstellingen te implementeren en bereiken.⁷</p>	Toezegging akkoord	Link
Partnership for Carbon Accounting Financials	<p>Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) is een wereldwijd samenwerkingsverband van financiële instellingen die samenwerken om een aanpak te ontwikkelen en implementeren voor het meten en publiceren van de broeikasgasemissies van hun leningen en investeringen. Het meten van emissies ondersteunt financiële instellingen om wetenschappelijk onderbouwde doelen te stellen en hun portefeuille af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs.⁸</p>	Meten gefinancierde emissies	Link
Science Based Targets initiative	<p>SBTi-Finance biedt financiële instellingen een raamwerk om op wetenschap gebaseerde doelstellingen vast te stellen die hun investerings- en kredietactiviteiten in overeenstemming brengen met het Klimaatakkoord van Parijs. Financiële instellingen zeggen toe hieraan te voldoen en krijgen support van het initiatief om deze doelstellingen waar te maken.⁹</p>	Stellen van doelen	Link

Overzicht van de initiatieven

✳️ Initiatief	📄 Beschrijving	🏠 Doel initiatief	🌐 Website
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment (voorheen van 2DII)	Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA) biedt een methodologie om te meten wat er in verschillende klimaat-relevante sectoren moet gebeuren om de doelstellingen van het Parijsakkoord te halen. PACTA biedt banken software aan waarmee ze deze analyse kunnen toepassen op hun leningenportefeuille. ¹⁰	Scenario analyse	Link
RMI Center for Climate-Aligned Finance	Het RMI Center for Climate-Aligned Finance is opgericht om financiële instellingen te helpen hun impact op het klimaat te reduceren. Het ondersteunt instellingen bij het implementeren van hun toezeggingen om deze impact voor specifieke sectoren te reduceren door samen te werken met aanvullende initiatieven. ¹¹	Scenario analyse	Link
Climate Safe Lending Network	The Climate Safe Lending Network biedt een internationaal samenwerkingsverband tussen verschillende belanghebbenden. Het initiatief zet zich in voor een snellere decarbonisatie van de banksector. Het netwerk brengt banken, NGO's, academici, investeerders, bedrijven en beleidsdeskundigen samen om gezamenlijk te onderzoeken hoe zij hun rol in het versnellen van verandering optimaal kunnen vervullen. ¹²	Uitvoeren van strategie	Link
Carbon Disclosure Project - Financial Services	Carbon Disclosure Project (CDP) is een rapportageplatform voor duurzaamheidsdata van bedrijven en financiële instellingen. Het is opgericht door investeerders met het doel om cruciale data omtrent duurzaamheid te verzamelen en in het investeringsproces te integreren. Leden van het CDP krijgen toegang tot de database met informatie over klimaatverandering, water en bosbouwrisico's van duizenden bedrijven die informatie verstrekken. ¹³	Rapporteren	Link

ABN AMRO

De doelstelling van ABN AMRO is: *Banking for better, for generations to come*. Hiermee willen ze klanten ondersteunen bij de overgang naar duurzamere beleggingsportefeuilles en financieringen. In lijn hiermee heeft de bank het Klimaatcommitment van de Financiële Sector ondertekend. Daarnaast is ABN AMRO medeoprichter van PCAF. De bank gebruikt de PCAF-methodologie voor haar hypotheekportefeuille, zakelijke kredieten en past deze ook toe op de beleggingen van klanten. Deze methode wordt door de bank gebruikt om de absolute CO₂e-emissies voor elk gebouw te bepalen en de nodige maatregelen voor de toekomst te bepalen. De bank gebruikt de absolute emissies om de economische emissie-intensiteit te berekenen. In 2018 is ABN AMRO een partnerschap aangegaan met het SBTi. Dit partnerschap ondersteunt de bank bij het inzicht verkrijgen in hoe de wereldwijde klimaatdoelstellingen bereikt kunnen worden en welke acties en toezeggingen daarvoor nodig zijn.¹⁴

Daarnaast maakt ABN AMRO ook gebruik van de PACTA-methode. De gebruikte indicatoren hiervoor variëren per sector. Bijvoorbeeld voor de opwekking van elektriciteit bestaat deze indicator uit de geïnstalleerde capaciteit voor hernieuwbare energiebronnen, waterkracht, kernenergie, steenkool, olie en gas, maar deze methode kan ook gebruikt worden om de emissie-intensiteit te meten. ABN AMRO heeft in 2019 de Poseidon Principles (RMI Center for Climate-Aligned Finance) ondertekend. Deze richtlijnen helpen de bank bij het beoordelen van de duurzaamheid van gefinancierde vloten.¹⁵ De bank is daarnaast betrokken bij The Climate Safe Learning Lab en ondertekenaar van het CDP. De bank volgt haar impact op het gebied van CO₂e op door te kijken naar de absolute emissies, fysieke emissie-intensiteit en economische emissie-intensiteit. Hierbij wordt er gekeken naar negen sectoren op basis van de NACE-categorieën.¹⁶

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance	✓	
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative	✓	
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment	✓	Fysieke emissie intensiteit (e.g., kgCO ₂ e/m ²)
RMI Center for Climate- Aligned Finance - Poseidon Principles	✓	
Climate Safe Learning Lab	✓	
Carbon Disclosure Project Financial Services	✓	

ABN AMRO

• Absolute emissies en economische emissie-intensiteiten van hypotheek en leningen

• Absolute emissies per sector

Scope 3 emissions in the lending portfolio

(in millions)	31 December 2021				31 December 2020			
	GHG emissions (ktCO ₂ e)	Data quality indicator ^a	Gross carrying amount ^b	Carbon intensity (tons of GHG per million EUR)	GHG emissions (ktCO ₂ e)	Data quality indicator ^a	Gross carrying amount ^b	Carbon intensity (tons of GHG per million EUR)
Scope 3 emissions lending portfolio ¹	19,743	n.a.	261,421	76	34,536	n.a.	254,781	136
- of which residential mortgage ²	1,366	5	146,351	9	1,586	5	145,672	11
- of which corporate loans ^{3,4}	18,377	5	86,458	213	32,950	5	86,745	380
- of which commercial real estate	386	4	12,924	30	389	4	11,646	33

¹ Estimates of green house emissions exclude loans to banks, consumer loans and other loans to financial counterparties.
² In 2021, ABN AMRO changed the attribution method for residential mortgages. Emissions are now attributed to ABN AMRO according to the loan-to-market value (previously full attribution). Figures for 2020 were adjusted accordingly.
³ In 2021, ABN AMRO changed the estimation of GHG emission for carbon intensive sectors. For sectors mining and quarrying, manufacturing and electricity, gas, steam and air conditioning supply, emissions are now estimated on level 4 of the NACE classification. 2020 figures have been changed retrospectively.
⁴ Excluding loans at fair value through P&L.
⁵ Based on criteria of the Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF).
⁶ Excluding fair value adjustments from hedge accounting.

Carbon-intensive sectors

(in millions)	31 December 2021			31 December 2020		
	GHG emissions (in kton)	Gross carrying amount	- of which carbon-related	GHG emissions (in kton)	Gross carrying amount	- of which carbon-related
Corporate loans to non-financial corporations						
Agriculture	4,446	5,556		4,628	5,775	
Mining and quarrying	3,622	2,919	2,661	15,937	4,514	3,937
Manufacturing	831	7,464	507	2,074	7,848	957
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2,768	2,126	89	3,676	1,492	508
Water supply	342	630		350	577	
Construction	115	4,029		97	2,815	
Wholesale and retail trade	247	8,951		645	11,376	
Transport and storage	2,320	9,444		2,663	10,182	
Real estate activities	558	10,282		400	8,233	
Corporate loans in carbon-intensive sectors	15,249	51,401	3,256	30,470	52,810	5,402
Other sectors ¹	3,127	15,458		2,480	15,659	
Total corporate loans to non-financial corporations	18,377	66,859	3,256	32,950	68,470	5,402
Corporate loans to other counterparties ²		19,599			18,276	
Corporate loans³	18,377	86,458	3,256	32,950	86,745	5,402

¹ Includes exposures to all other NACE sectors.
² Includes households, governments, credit institutions and other financial corporations.
³ Excluding loans at fair value through P&L.
⁴ Gross carrying amount excludes fair value adjustments from hedge accounting.

Figuur 5. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies ABN AMRO ¹⁶

Achmea Bank

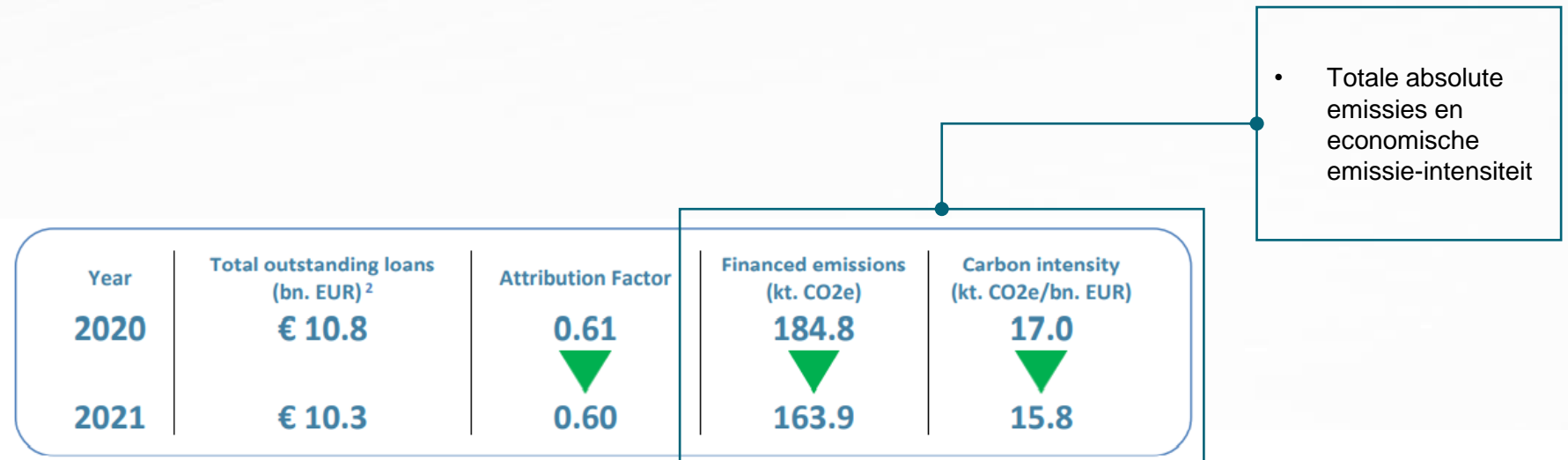
In 2019 heeft Achmea (ook namens Achmea Bank) het Nederlandse Klimaatcommitment van de Financiële Sector ondertekend. Achmea Bank ondersteunt de inzet van de Nederlandse financiële sector voor het Parijsakkoord en benoemt hierbij het belang om te fungeren als financier in de overgang naar een duurzamere toekomst. Dit betekent een rol in de financiering van de huisvestings- en renovatiebehoeften van klanten, zodat het energieverbruik en de CO₂e-uitstoot gereduceerd kunnen worden.

De bank volgt zowel de absolute emissies als de economische emissie-intensiteit op. Om dit te kunnen meten en rapporteren werkt de bank met diverse initiatieven samen. Om de klimaatimpact te rapporteren maakt de bank gebruik van de PCAF-methodologie. Deze methodiek wordt toegepast om de CO₂e-emissies van haar hypotheekportefeuille te meten. Dit biedt een solide aanpak om wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen vast te stellen en haar portefeuille af te stemmen op het Klimaatcommitment.

Daarnaast heeft Achmea Bank de ambitie om doelen te stellen voor de CO₂e-uitstoot van de hypotheekportefeuille op basis van het Science Based Target initiatief. Tot slot is Achmea ondertekenaar van het CDP.¹⁷ De bank volgt haar impact op het gebied van CO₂e door te kijken naar de absolute emissies en economische emissie-intensiteit.¹⁸

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (ktCO ₂ e)
Science Based Targets initiative		
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate-Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services	✓	

Achmea Bank

Figuur 6. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies Achmea Bank ¹⁸

BNG Bank

De ambitie van BNG Bank is het reduceren van de CO₂e-impact van haar kredietportefeuille, in lijn met de reductiedoelstelling uit het Klimaatakkoord. De bank heeft dan ook het Klimaatcommitment voor de financiële sector ondertekend. Om deze reductie te bewerkstelligen, rapporteert de bank de klimaatimpact van haar financieringen conform de PCAF-methodologie. Met behulp van deze methode meet en rapporteert de bank haar absolute emissies (in tCO₂e). Op basis hiervan wordt ook de emissie-intensiteit (in tCO₂e/M€) berekend.

Het aandeel van de financieringen van BNG Bank in de emissies van een klant of project is berekend door het aandeelpercentage van de bank in de balansomvang van de betreffende klant of het betreffende project te vermenigvuldigen met de totale emissie van broeikasgassen van deze klant. De emissiegegevens zijn ontleend aan of berekend aan de hand van openbare gegevens, zoals van het Centraal Bureau voor de Statistiek en duurzaamheidsrapportages van de gefinancierde instellingen.

De CO₂e-uitstoot van de kredietportefeuille in rapportagejaar 2021 (kalenderjaar 2020) is gedaald met 118 kiloton tot 2.920 kiloton, terwijl zowel de kredietportefeuille als het percentage van de portefeuille waarvan de CO₂e-uitstoot wordt gemeten, is gegroeid. De emissies per miljoen euro daalden met 6% tot 38 ton.¹⁹ Deze uitstoot wordt per sector gemeten en gerapporteerd. Naast het reduceren van de CO₂e-uitstoot van de kredietportefeuille, is de bank ook bezig om de CO₂e-emissies van de eigen bedrijfsvoering te reduceren. Deze emissies brengt BNG Bank sinds 2010 in kaart op basis van het rapporteren van scope 1, 2, en 3 emissies.²⁰ BNG Bank heeft de ambitie om zich aan te sluiten bij het Science Based Target initiatief voor haar scope 1 en 2 emissies van de grootste klantengroepen.

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative		
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate-Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services		

BNG Bank

- Absolute emissies en economische emissie-intensiteit per sector

Market segment	Sector ^	Part covered with GHG footprint (million EUR)	Attributed emissions (ton CO ₂ -eq)		Part covered with GHG footprint (million EUR)	Attributed emissions (ton CO ₂ -eq)		Part covered with GHG footprint (million EUR)	Attributed emissions (ton CO ₂ -eq)		Data quality (score 1-5)
		2021	2021	2021		2020	2020		2020	2019	
Social housing	Social housing associations	41,126	897,990	21.8	39,764	997,565	25.1	38,351	1,079,670	28.2	2
Public sector	Municipalities	27,359	1,636,743	59.8	26,938	1,645,291	61.1	25,973	1,634,244	63.0	3
	Provinces	357	10,967	30.7	268	9,631	35.9	137	5,150	37.6	3
	Water authorities	193	9,902	51.3	202	9,323	46.1	233	16,548	71.0	2
Healthcare	Healthcare	5,320	286,760	53.9	5,389	318,274	59.1	5,098	297,388	58.3	3
Education	Total	656	35,391	53.9	610#	32,537*	53.3*	627#	33,874*	54.0*	2
Networks	Drinking water utilities	571	18,929	33.1	691	4,616*	6.7*	712	4,725*	6.6*	2
Mobility	Mobility	1,223	23,471	19.2	1,071	21,252	19.8	885	14,017	15.8	4
Others	Others	63	264	4.2	30	265	8.8	-	-	-	4
Total		76,868	2,920,417	38.0	74,963*	3,038,754*	40.5	72,016*	3,085,616*	42.8	

^ Avoided emissions need to be reported separately from actual emissions, therefore the avoided emissions that are calculated for this report are not included in this table, but are presented separately in chapter 22.

* For the drinking water utilities the methodology for reporting year 2021 changed in comparison to reporting years 2020 and 2019. Reporting years 2020 and 2019 could not be recalculated. Therefore, the values for reporting years 2020 and 2019 cannot be compared with the values for reporting year 2021. The methodology is explained in chapter 8.

For reporting years 2020 and 2019 one education institution could be included extra (PO) and for one education institution the data was updated (WO), therefore these numbers changed in comparison to the report of last year.

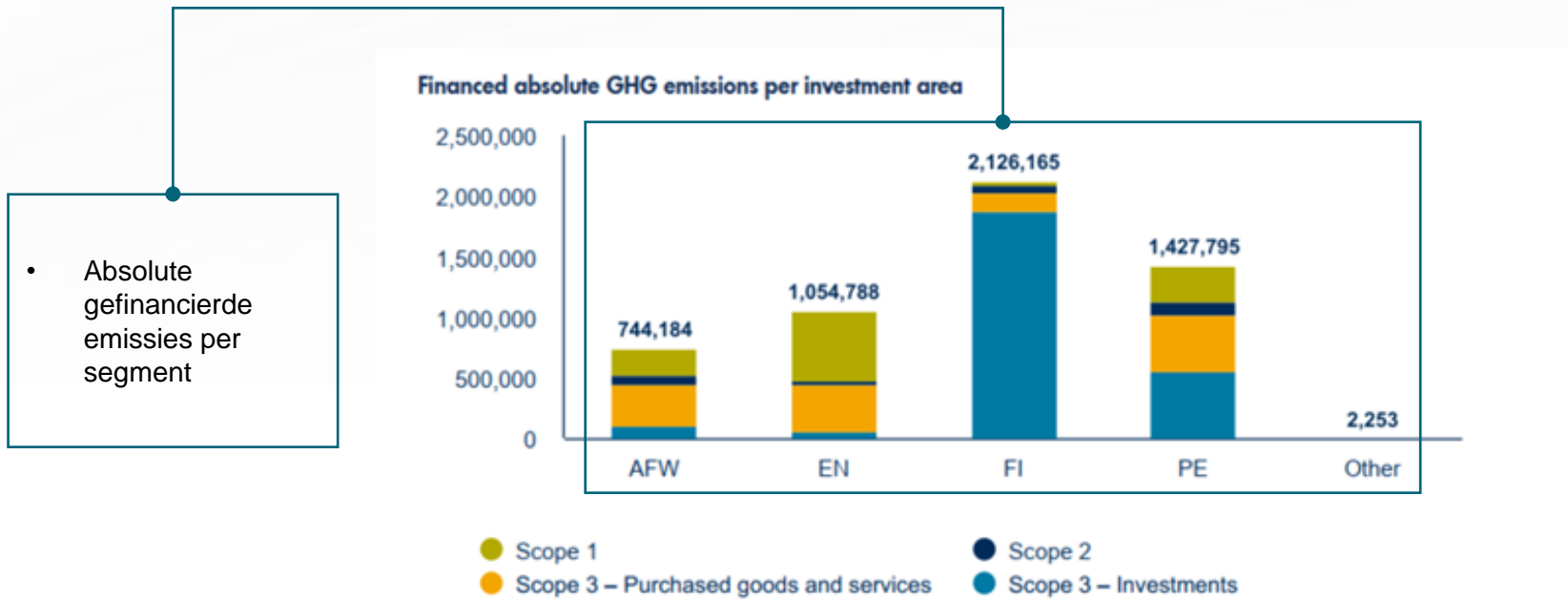
Figuur 7. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies BNG Bank ¹⁹

Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO)

De Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) heeft als strategisch doel om de partner te zijn voor investeringen in lokale welvaart. FMO wil dit onder andere doen door te investeren in projecten die CO₂e-uitstoot reduceren en efficiënter gebruik van hulpbronnen bevorderen. FMO heeft zich gecommitteerd aan een net-zero uitstoot van broeikasgassen van haar portefeuille in 2050 ('net-zero portfolio') en streeft ernaar om haar portefeuille en nieuwe investeringen in lijn te brengen met de doelstelling van maximaal 1,5 graden klimaatopwarming uit het Parijsakkoord. Daarbij houdt FMO rekening met de impact van investeringen op sociaal en milieugebied, evenals de bijdrage aan een rechtvaardige en inclusieve transitie. De bank wil dit bereiken door een portefeuille op te bouwen die bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en emissie reductie, via onder andere bosbouw.²¹ FMO rapporteert 1) de absolute CO₂e-emissies van haar eigen activiteiten; 2) de gefinancierde absolute CO₂e-emissies gegenereerd door haar investeringen; en 3) de gefinancierde vermeden CO₂e-emissies als gevolg van haar investeringen. De absolute emissies worden gerapporteerd aan de hand van scope 1, 2 en 3 van het GHG Protocol. Deze emissies omvatten de gefinancierde emissies in scope 1, 2 en scope 3 categorieën voor 'Ingekochte goederen en diensten' alsmede 'Investerings'. De gefinancierde absolute CO₂e-emissies worden gerapporteerd volgens de methodologie van PCAF, waar FMO medeoprichter van is. Het merendeel van de gefinancierde absolute CO₂e-emissies van FMO wordt geraamd aan de hand van economische modellen, doordat de data omtrent CO₂e-emissies in veel markten niet beschikbaar is. In de rapportage van deze emissies wordt een splitsing in vijf segmenten gemaakt.²²

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative		
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate- Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services		

Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO)

Figuur 8. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies FMO ²²

ING Bank

Het doel van ING Bank is zorgen dat haar klanten toekomstbestendig zijn en blijven en om het tegengaan van klimaatveranderingen te financieren. Om dit doel te ondersteunen heeft ING Bank zich aan het Nederlandse Klimaatakkoord gecommitteerd. Hierbij richt de bank zich op het verduurzamen van zakelijke klanten met financieringen gericht op hernieuwbare energie, verduurzaming vastgoed, duurzame mobiliteit en de circulaire economie.²³ ING Bank heeft zich ook gecommitteerd aan de NZBA. Hiervoor brengt de bank alle relevante leningen aan klanten in lijn met de net-zero goals van het United Nations Environment Programme Finance Initiative, publiceren ze een geïntegreerd Terra en Climate Risk report en rapporteren ze over hun voortgang op klimaatdoelstellingen. De bank heeft het doel gesteld om haar kredietportefeuille af te stemmen op een CO₂e-neutrale toekomst in 2050 of eerder. Om dit te bereiken zijn tussentijdse doelstellingen voor 2030 vastgesteld voor de negen Terra-sectoren: 1) energieopwekking, 2) upstream olie en gas, 3) commercieel vastgoed, 4) auto-industrie, 5) scheepvaart, 6) residentieel vastgoed, 7) cement, 8) staal en 9) luchtvaart. Van deze negen tussentijdse doelstellingen zijn er acht afgestemd op net-zero scenario's. De doelstelling voor de scheepvaartsector zal worden vastgesteld met behulp van de Poseidon Principles. Om de emissies te berekenen maakt de bank per sector gebruik van verschillende methodologieën: PACTA, PCAF, Poseidon Principles en de Sustainable STEEL Principles. De bank meet zowel haar absolute CO₂e-emissies als de emissie-intensiteit. De absolute emissies worden gemeten met behulp van de PCAF-methode. Deze resultaten worden doorvertaald naar economische emissie-intensiteit. De PACTA-methodologie wordt toegepast om de fysieke emissie-intensiteit te meten. Naast de inspanning om de CO₂e-emissies van haar kredietportefeuilles te reduceren, is de bank ook bezig om de emissies van haar eigen activiteiten te reduceren. Hiervoor is de doelstelling om 90% van haar scope 1 en 2 emissies voor 2030 te reduceren.²⁴

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance	✓	
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative	✓	
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment	✓	Fysieke emissie Intensiteit (tCO ₂ /t cement)
RMI Center for Climate- Aligned Finance - Poseidon Principles	✓	
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services		

ING Bank

- Fysieke emissie-intensiteit per sector

Sector	Outstanding in scope	Methodology used to measure portfolio	Scopes covered	Metric	Scenario / Pathway	Baseline		2021YE		Alignment score	Target vs. baseline	
						Year	Portfolio value	Convergence pathway value	Portfolio value		2030	2050
Power generation	€ 8.9 billion	PACTA	Scopes 1, 2	kg CO ₂ e / MWh	IEA NZE 2050	2018	335	289	223	-23.0%	-53%	-100%
Upstream oil and gas	€ 3.1 billion	PACTA Credit Application Paper	N/A	Outstanding amount in EUR million	IEA NZE 2050	2019	3,906	3,701	3,138	-15.2%	-19%	-69%
Commercial real estate	€ 10.9 billion	PCAF	Scopes 1, 2	kg CO ₂ / m ²	Deltaplan DGBC	2019	51.4	48.1	43.7	-9.2%	-35%	-100%
Residential real estate	€ 297.0 billion	PCAF	Scopes 1, 2	kg CO ₂ / m ²	CRREM 1.5* pathways/ IEA NZE 2050	2021	45.7	44.3	45.7	3.2%	-57%	-99%
Cement	€ 337 million	PACTA	Scopes 1, 2	t CO ₂ / t cement	ISF-NZ	2020	0.704	0.681	0.709	4.2%	-31%	-69%
Steel	€ 2.9 billion	Sustainable Steel Principles	Scopes 1, 2	t CO ₂ / t steel	IEA NZE 2050	2021	2.10	1.99	2.10	5.4%	0* (-28%)	0* (-94%)
Automotive	€ 2.4 billion	PACTA	Scope 3	kg CO ₂ / km	IEA NZE 2050	2020	0.199	0.189	0.187	-0.8%	-49%	-98%
Aviation	€ 3.1 billion	PACTA	Scope 1	g CO ₂ / passenger km	IEA NZE 2050	2019	88.2	82.9	130.4	57.3%	-33%	-87%
Shipping	€ 6.5 billion	Poseidon Principles	Scope 1	Alignment delta	Poseidon Principles	2020	-0.4%	0%	-6.0%	-6.0%	0%*	0%*

* Target for alignment score

Figuur 9. Overzicht toegepaste benaderingen en data ING Bank ²⁴

- Absolute en economische emissie-intensiteit per sector

Sector	Outstanding in EUR billion	Measured in EUR billion	Outstanding coverage	Financed emissions in kt CO ₂ e	Economic emission intensity in t CO ₂ e/€ mln	PCAF data quality score
Residential Real Estate (Mortgages)	311.4	310.2	99.6%	7,515	24	3.8
Commercial Real Estate	35.4	N/A	-	-	-	-
Business Loans – Wholesale banking	263.9	263.5	99.9%	37,431	142	4.3
Business Loans – Retail banking	86.9	86.9	100%	10,791	124	5.0
Total lending in scope	697.5	660.6	94.7%	55,737	84	4.1
Lending out of scope	60.7	-	-	-	-	-
Total Lending in ING	758.2	660.6	87.1%	55,737	84	4.1
Total Equity in ING	4.2	3.5	83.8%	186	53	4.9

Figuur 10. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies ING Bank ²⁴

NIBC Bank

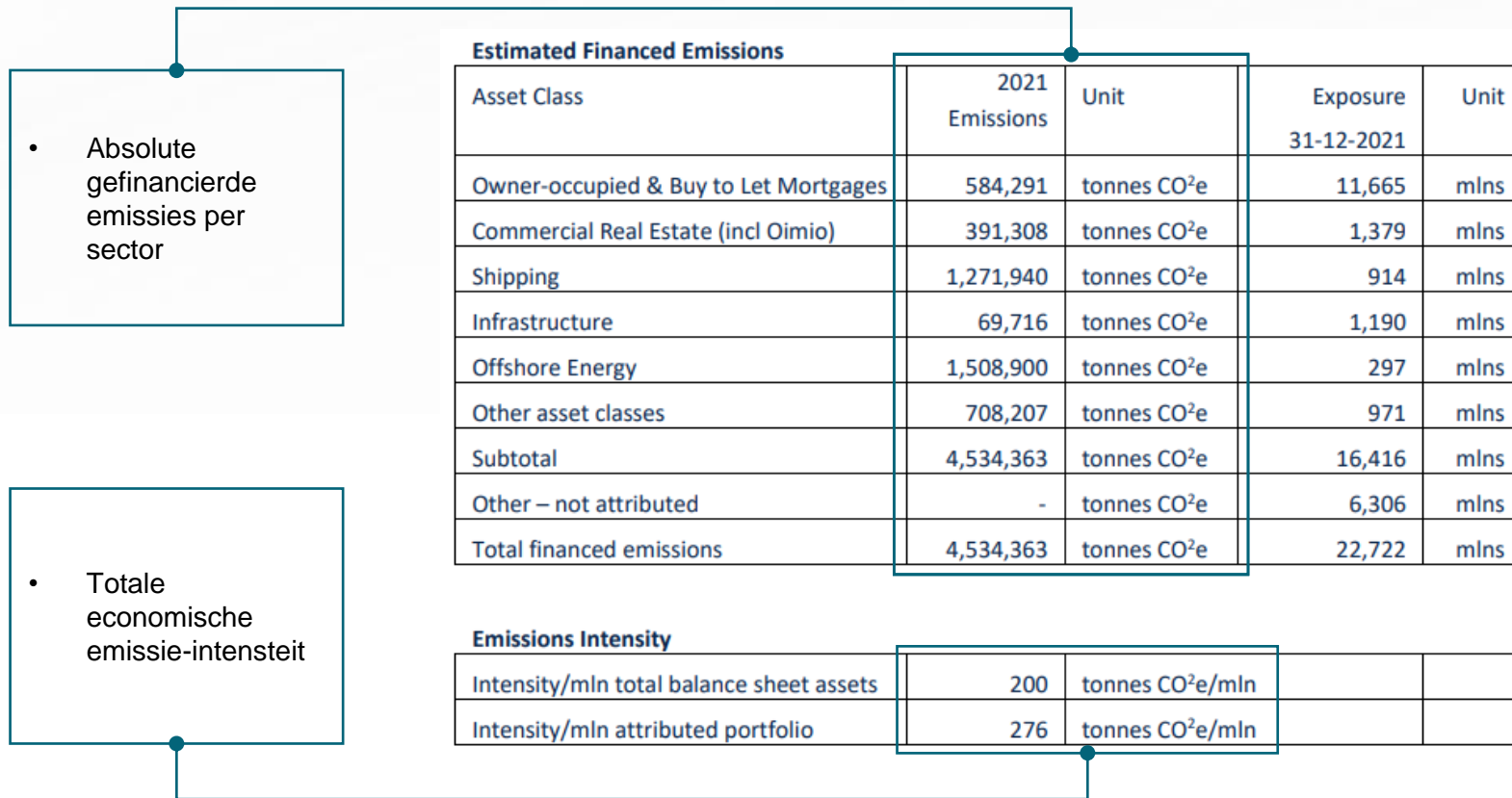
De ESG-strategie van NIBC Bank heeft als uitgangspunt: duurzaamheid en klimaatneutraliteit zijn ieders verantwoordelijkheid en moeten business-as-usual worden. De klimaatdoelstelling van NIBC Bank is afgestemd op het Parijsakkoord en volgt de wetenschap. De bank streeft ernaar de CO₂e-uitstoot van haar krediet- en beleggingsportefeuille en bedrijfsactiviteiten voor 2050 tot nul te reduceren. NIBC Bank is ondertekenaar van het Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector. Om haar doelstelling te bereiken, is de bank onder andere gestopt met nieuwe financiering van fossiele brandstoffenexploratie en -productie.

De emissieramingen van NIBC Bank zijn gebaseerd op standaard berekenings- en toerekeningsmethoden. De bank gebruikt hiervoor de methodologieën van PCAF. Hierbij streeft de bank ernaar om steeds meer informatie rechtstreeks van klanten te verkrijgen, zodat er zo min mogelijk schattingen gemaakt hoeven te worden. In gevallen waarin dit niet mogelijk is, worden de data en methoden van PCAF gebruikt.²⁵ De bank meet en rapporteert met behulp van deze data haar absolute CO₂e-emissies voor zes verschillende sectoren. Op basis van de totaal absolute CO₂e-emissies, berekent de bank de emissie-intensiteit.

Daarnaast meet en rapporteert de bank ook de operationele emissies (scope 1, 2 en niet gefinancierde scope 3 emissies). Hiervoor maakt NIBC Bank gebruik van de Climate Neutral Group's CO₂e-calculator.²⁶

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative		
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate-Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services		

NIBC Bank

Figuur 11. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies NIBC Bank ²⁵

NWB Bank

De Nederlandse Waterschapsbank N.V. (hierna: NWB Bank) is een bank van en voor de publieke sector met aandacht voor water en duurzaamheid. De focus van de bank ligt op het creëren van maatschappelijke meerwaarde voor de lange termijn. Hierbij is het doel om bij te dragen aan een economie die de mens dient en daarbij het leefmilieu zo min mogelijk belast. De NWB Bank heeft zich in 2019 gecommitteerd aan het Klimaatcommitment voor de financiële sector. In lijn hiermee heeft de bank een klimaatactieplan ontwikkeld om de CO₂e-emissies van haar kredietverlening jaar op jaar te verlagen en uiteindelijk in uiterlijk 2050 per saldo terug te brengen naar nul. De doelstellingen van de bank zijn in lijn met de richtlijnen van het SBTi opgesteld. De bank heeft de ambitie om haar doelstellingen te laten valideren door het SBTi.

De NWB Bank heeft zich in 2019 verbonden aan PCAF om de klimaatimpact van haar kredietportefeuille te berekenen.²⁷ De bank heeft geholpen de PCAF-methode voor publieke leningen te ontwikkelen. De absolute CO₂e-emissies van de kredietportefeuille worden met de PCAF-methode gemeten en gerapporteerd in haar jaarverslag. Op basis van de absolute emissies, wordt ook de emissie-intensiteit berekend. De absolute emissies en emissie-intensiteit worden voor zeven sectoren gemeten en gerapporteerd.

De kredietportefeuille vertegenwoordigde eind 2020 een totale emissie van 1.481 ktCO₂e. Dit is 125 ktCO₂e minder dan de totale uitstoot eind 2019. De afname schrijft de bank toe aan het gevolg van minder uitstoot door woningcorporaties, waterschappen en gemeenten. De emissie-intensiteit van de financieringen is de afgelopen jaren ook gedaald: van 34,3 tCO₂e/€M in eind 2019 naar 31,7 tCO₂e/€M in eind 2020.²⁸

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (ktCO ₂ e)
Science Based Targets initiative		
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate-Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services		

NWB Bank

- Absolute emissies en economische emissie-intensiteit per sector

Market segment	Sector [^]	Part covered with GHG footprint (million EUR)	Attributed emissions (ton CO ₂ -eq)			CO ₂ -eq relative (ton CO ₂ -eq/million EUR)			Part covered with GHG footprint (million EUR)	Attributed emissions (ton CO ₂ -eq)			CO ₂ -eq relative (ton CO ₂ -eq/million EUR)	Part covered with GHG footprint (million EUR)	Data quality (score 1-5)
			2021	2021	2021	2020	2020	2020		2019	2019	2019			
Social housing	Social housing associations	30,369	693,255	22.8	30,790	753,366	24.5	30,199	841,201	27.9	2				
Public sector	Municipalities	6,665	387,653	58.3	7,071	420,362	59.4	6,583	400,779	60.9	3				
	Provinces	202	6,230	30.8	225	9,051	36.7	247	10,096	40.9	3				
	Water authorities	7,172	291,847	40.7	6,501	326,577	50.2	6,327	372,266	58.8	2				
Healthcare	Healthcare	1,410	74,078	52.5	1,511	88,495	58.6	1,498	88,557	59.1	3				
Education	Education institutions	82	3,496	42.8	64	2,671	41.8	67	2,452	36.8	2				
Networks	Drinking water utilities	760	24,021	31.6	582	4,799*	8.2*	408	2,722*	6.7*	2				
Total		46,660	1,480,580	31.7	46,744	1,605,321	34.3	45,329	1,718,073	37.9					

[^]Avoided emissions need to be reported separately from actual emissions, therefore the avoided emissions that are calculated for this report are not included in this table, but are presented separately in chapter 20.

*For the drinking water utilities the methodology for reporting year 2021 changed in comparison to reporting years 2020 and 2019. Reporting years 2020 and 2019 could not be recalculated. Therefore, the values for reporting years 2020 and 2019 cannot be compared with the values of reporting year 2021. The methodology is explained in chapter 8.

Figuur 12. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies NWB Bank ²⁶

Rabobank

De Rabobank heeft als missie “*samen bouwen aan een betere wereld*”. De bank geeft aan een verantwoordelijke bank te willen zijn en op te komen voor zaken die een grote impact hebben op de samenleving, het milieu en haar klanten. Hiervoor draagt de bank bij aan essentiële transitie door duurzaam ondernemerschap te faciliteren via groene en innovatie leningen, maar ook door bedrijven te adviseren die willen overstappen op hernieuwbare energiebronnen. De Rabobank is geïnteresseerd in de NZBA. Hierbij heeft de bank toegezegd haar financiële middelen in lijn te brengen met trajecten die de opwarming van de aarde beperken tot 1,5°C. Hiervoor meet en rapporteert Rabobank jaarlijks de voortgang op hun doelstellingen op het gebied van duurzaamheid.

Sinds meer dan 20 jaar berekent de Rabobank haar eigen operationele CO₂e-voetafdruk en sinds 2007 compenseert Rabobank haar restemissies. In lijn met de toewijding aan de NZBA werkt de bank nu aan het reduceren van de scope 3-uitstoot. Om de absolute CO₂e-uitstoot van de gefinancierde emissies te berekenen, gebruikt de Rabobank de PCAF-methodologie. Indien mogelijk maakt de bank gebruik van de zelf gerapporteerde emissies van klanten, maar aangezien de meeste klanten dergelijke gegevens momenteel niet verstrekken, zijn de meeste metingen van het CO₂e-gehalte gebaseerd op schattingen die zijn berekend met behulp van verschillende indicatoren.

De bank volgt zowel de absolute emissies (in tCO₂e) als fysieke emissie-intensiteit (zoals in tCO₂e/t en kgCO₂e/m²) op.²⁹ Deze emissies worden voor tien sectoren gemeten en gerapporteerd. De bank heeft de prestatie van haar elektriciteitsopwekking portefeuille beoordeeld met behulp van PACTA.^{30,31}

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance	✓	
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (MtCO ₂ e)
Science Based Targets initiative	✓	
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment	✓	Fysieke emissie intensiteit (kgCO ₂ /kWh)
RMI Center for Climate-Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services	✓	

Rabobank

- Absolute emissies per sector

Reducing Emissions per sector/region combination

Sector	Region	Business Line	% In-scope portfolio FY'20*	Absolute Emissions	Data Quality	Performance		Road to Paris	
			% In-scope portfolio FY'20*	FY'20 scope 1 & 2 (Mt CO2e)	FY'20 PCAF score scope 1 & 2	Metric	FY'20 (baseline)**	Sector/Region reduction target 2030	Reference Scenario
Food Transition									
Dairy	Netherlands	Retail NL	3.1%	4.1	5	Absolute	4.1	>0.8 Mt	Dutch Climate Agreement
Pig Farming	Netherlands	Retail NL	0.4%	0.8	5	Absolute	0.8	>0.3 Mt	Dutch Climate Agreement
Horticulture	Netherlands	Retail NL	0.8%	5.1	5	Absolute	5.1	2.20 Mt	Dutch Climate Agreement (CEG***)
Beef	Australia	Rural	0.8%	1.4	4	tCO2e/t	25.3	-10%	SBTI FLAG
Beef	United States	Rural	0.4%	5.1	4	tCO2e/t	17.3	-17%	SBTI FLAG
Dairy	New Zealand	Rural	1.2%	1.9	4	tCO2e/t (FPCM****)	1.2	-12%	SBTI FLAG
Soy	Brazil	Rural	0.5%	0.6	4	tCO2e/t	0.8	-49%	SBTI FLAG
Tractors	International	DLL	2.4%	3.4	3/4	NA	NA	-5%	NA
Energy Transition									
Residential Real Estate	Netherlands	Mortgages	52.4%	2.1	3/4	kg CO2/m2	26.2	-30%	CRREM
Commercial Real Estate*****	Netherlands	NL + Wholesale	5.4%	0.3	3	kg CO2/m2	45.1	-27%	CRREM
Transport	NL + International	NL + Wholesale	1.4%	1.4	1/2/4/5	Mt CO2/ billion tkm	0.03	-37%	IEA NZE
Energy / Power Generation	Netherlands	Retail NL	0.3%	0.4	5	kg CO2/kWh	0.21	-48%	IEA NZE
	International*****	Wholesale + Project Finance	1.1%	0.4	1/2/4	kg CO2/kWh	0.00	0%	IEA NZE
Portfolio in scope 2020 Road to Paris			70%	26.9					
Portfolio in scope 2020 Impact Report			85%	46.3					
Total Portfolio			100%						

* The outstandings per sector/region combination are listed in the [Annex](#)

** The baseline performance for absolute emissions metrics are taken from our 2020 Financed Emissions calculations. The baseline for emissions intensity metrics were calculated using the indicated methodologies. The baseline emissions intensity metrics for our four international F&A sector/region combinations using the SBTi FLAG reference pathways are SBTi FLAG's default values. For more information on the methodologies and our choices please see the sector/region pages and the Annex.

*** CEG = Convenant Energiëtransitie Glasuinbouw 2021-2030 (to be finalized)

**** FPCM = Fat- and Protein-Corrected Milk

***** In this table the CRE sector is included, while our initiatives and financing propositions include all the (commercial) real estate asset types financed in other sectors. This implies that the decarbonization initiatives and impact are actually broader than only than only the CRE sector and covers all real estate assets financed in the others sectors as well. This is also the case for the Transport sector (with electrification of fleet initiatives)

***** Energy / Power Generation includes mainly Power Generation (renewables and non-renewables)

Figuur 13. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies Rabobank ³¹

Triodos Bank

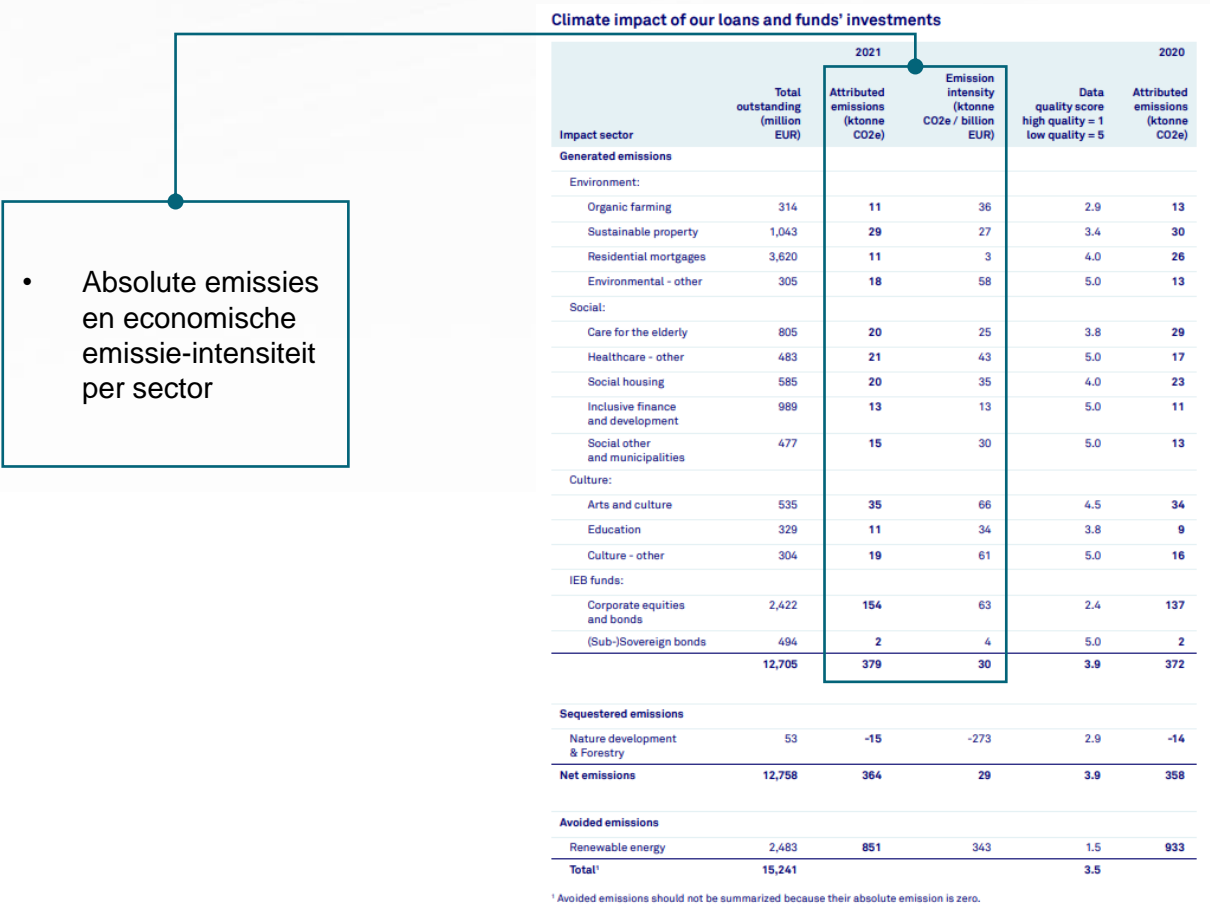
Triodos Bank zet zich in voor het verbeteren van de klimaateffecten en -resultaten, voor zowel haar bankdiensten als vermogensbeheeractiviteiten. Triodos Bank was een van de eerste banken die zich aansloot bij de NZBA. Hiermee commiteert de bank zich ertoe de operationele en toerekenbare emissies van haar portefeuilles af te stemmen op trajecten naar net-zero voor 2050. Hiervoor heeft de bank de ambitie om in 2035 net-zero emissies te behalen. Deze ambitie heeft betrekking op zowel de bank- als beleggingsactiviteiten. Met behulp van de SBTi-aanpak wil Triodos Bank de emissies van leningen en beleggingen reduceren.

In 2021 heeft Triodos Bank tijdens de COP26 aangegeven het doel te hebben zo vroeg mogelijk en uiterlijk in 2035 zero-emissie uitstoot te bereiken. Om dit te bereiken is Triodos Bank onderdeel van verschillende emissiereductie-initiatieven. Zo speelt de bank een rol bij de ontwikkeling van de PCAF-methodologie. De bank gebruikt de PCAF-methodologie om haar absolute CO₂e-emissies in kaart te brengen. De absolute emissies worden doorvertaald in economische emissie-intensiteiten. Daarnaast heeft Triodos Bank ook doelstellingen opgesteld met behulp van het SBTi.

Sinds 2019 maakt de bank 100% van de emissies van leningen en beleggingen openbaar. Hierbij publiceert de bank zowel de absolute emissies (in ktCO₂e) als emissie-intensiteit (in ktCO₂e/mld euro geïnvesteerd).³² Deze worden voor veertien sectoren gemeten en gerapporteerd. Voor grote portefeuilles worden vaak externe databases raad gepleegd zoals het CDP.³³

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance	✓	
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (ktCO ₂ e)
Science Based Targets initiative	✓	
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate- Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab	✓	
Carbon Disclosure Project Financial Services	✓	

Triodos Bank

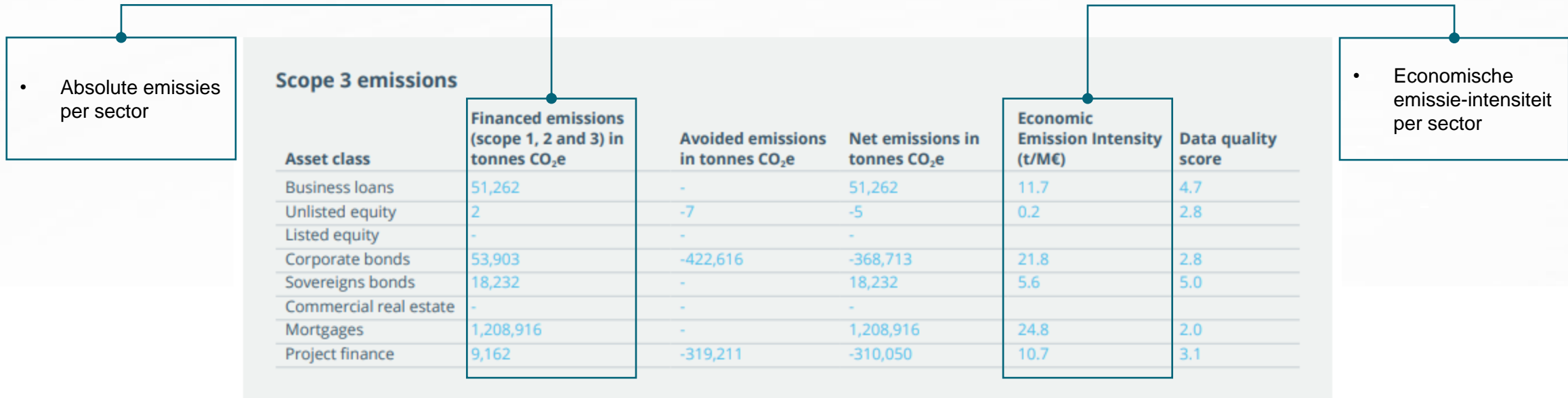
Figuur 14. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies Triodos Bank ³²

De Volksbank

De Volksbank is het moederbedrijf van SNS, ASN Bank, RegioBank en BLG Wonen. In 2021 heeft De Volksbank haar strategisch plan gepresenteerd voor 2021-2025: *‘Beter voor elkaar – van belofte naar impact’*. De strategie heeft twee hoofddoelen: het versterken van de klantrelatie en het vergroten van haar positieve maatschappelijke impact. De bank wil een positieve maatschappelijke impact generen waar het kan en ook haar eigen bedrijfsvoering verduurzamen. De bank past een duurzaamheidsbeleid toe op alle leningen, financieringen en beleggingen, dus ook op de staatsobligaties en green bonds waarin de Volksbank belegt. Zo investeert de bank niet in sectoren als de wapenindustrie en de fossiele grondstoffensector en wel in projecten, landen, organisaties en ondernemingen die bijdragen aan een duurzame wereld. Het duurzaamheidsbeleid bestaat uit drie pijlers: klimaat, mensenrechten en biodiversiteit. De uitgangspunten zijn gebaseerd op belangrijke en wereldwijd erkende rapporten, verdragen en conventies. De bank heeft het doel gesteld om in 2030 een klimaatneutrale balans te hebben.³⁴ Sinds 2015 meet en rapporteert de bank hun resultaten met betrekking tot een klimaatneutrale balans. Om de absolute CO₂e-emissies te meten, maakt de bank gebruik van de PCAF-methodologie. De absolute emissies worden doorvertaald in economische emissie-intensiteit. De absolute emissies en emissie-intensiteit worden gerapporteerd voor 19 verschillende NACE-sectoren. De bank ligt op koers om de doelstelling van 2030 te behalen: eind 2021 was de balans van De Volksbank 55% klimaatneutraal. Naast het klimaatneutraal maken van de balans, richt de bank zich ook op een klimaatneutrale bedrijfsvoering. De doelstelling hiervoor is om in 2024 13% minder CO₂e te produceren dan in 2019. De doelen van de bank zijn afgestemd met het SBTi. Het duurzaamheidsbeleid en de activiteiten worden beoordeeld door onafhankelijke instellingen. Deze externe benchmarks en beoordelingen dragen bij aan meer inzicht over mogelijkheden tot verbetering. Een van de gebruikte benchmarks hiervoor is van het CDP.³⁵

 Initiatief	 Toepassing bij bank	 Gebruikte indicator(en)
Nederlands Klimaatcommitment Financiële Sector	✓	
UN-convened Net-Zero Banking Alliance		
Partnership for Carbon Accounting Financials	✓	Absolute emissies (tCO ₂ e)
Science Based Targets initiative	✓	
RMI Paris Agreement Capital Transition Assessment		
RMI Center for Climate- Aligned Finance - Poseidon Principles		
Climate Safe Learning Lab		
Carbon Disclosure Project Financial Services	✓	

De Volksbank

Figuur 15. Overzicht gerapporteerde gefinancierde emissies De Volksbank ³⁵

Bronnen

1. Rijksoverheid. (2019). *Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat*.
2. Klimaatcommitment. (2022). *Over het Klimaatcommitment*.
3. PCAF (2020). *The Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry*. First edition.
4. IEA. (z.d.). *Net Zero by 2050 Scenario - Data product*.
5. SBTi. (2022). *Financial sector Science-Based Targets guidance*.
6. Rijksoverheid (z.d.). *Regionale klimaatmonitor*.
7. United Nations Environment – Finance Initiative. (z.d.). *Net-Zero Banking Alliance*.
8. PCAF. (z.d.). *About*.
9. Science Based Targets. (z.d.). *Financial institutions*.
10. 2DII. (z.d.). *PACTA / Climate Scenario Analysis Program*
11. Center for Climate-Aligned Finance. (z.d.). *Climate Alignment*.
12. Climate Safe Lending Network. (z.d.). *About*.
13. CDP. (z.d.). *Become an investor signatory*.
14. ABN AMRO Bank N.V. (2021). *Guiding a Bank's portfolio to Paris*.
15. ABN AMRO Bank N.V. (2021). *Poseidon Principles: helping ocean-going vessels become more sustainable*.
16. ABN AMRO Bank N.V. (2020). *Integrated Annual Report 2021*.
17. ABN AMRO BANK N.V. (2022). *Climate Strategy & Targets*
18. Achmea. (z.d.). *Engagement*.
19. Achmea Bank N.V. (2021). *Climate Impact Report 2021*.
20. BNG Bank. (2021). *GHG Emissions of BNG Bank Loan Portfolio*.
21. BNG Bank. (2021). *Jaarverslag BNG Bank 2021*.
22. FMO. (2022). *Strategy 2030*.
23. FMO. (2021). *Annual Report 2021*.
24. ING Group. (z.d.). *Duurzaamheid in cijfers*.
25. ING Group. (2022). *Climate Report 2022*.
26. NIBC Bank. (2022). *NIBC TCFD Report Climate-Related Financial Disclosure*.
27. NIBC HOLDING N.V. (2019). *Annual Report 2021*.
28. NWB Bank. (2022). *GHG Emissions of NWB Bank Loan Portfolio*.
29. NWB Bank. (2022). *Jaarverslag 2021*.
30. Rabobank. (2022). *Onze Impact in 2021*.
31. Rabobank. (2022). *Annual Report 2021*.
32. Rabobank. (2022). *Our Road to Paris*.
33. Triodos Bank. (2022). *Annual Report 2021*.
34. Triodos Bank. (2021). *Triodos Bank Greenhouse Gas accounting methodology*.
35. De Volksbank. (2021). *Geïntegreerd Jaaroverzicht 2021*.
36. De Volksbank. (2021). *ESG Report 2021*.

Guidehouse Guides

Jan-Willem Bode

Partner

jan.willem.bode@guidehouse.com

+44 20 7661 0636

Caspar Noach

Associate Director

caspar.noach@guidehouse.com

+31 6 1162 91 48

Dylan Hauser

Consultant

dhauser@guidehouse.com

+31 6 1521 27 20

Doris Neelen

Consultant

dneelen@guidehouse.com

+ 31 6 2112 55 81

Dit rapport is opgesteld door Guidehouse Netherlands B.V. voor het exclusieve gebruik en voordeel van, en uit hoofde van een exclusieve klantrelatie met Nederlandse Vereniging van Banken ("NVB"). De in dit rapport gepresenteerde werkzaamheden vertegenwoordigen het professionele oordeel van Guidehouse op basis van de ten tijde van het opstellen van dit rapport beschikbare informatie. Op de informatie in dit rapport kan niet worden vertrouwd door anderen dan NVB. Bijgevolg wijst Guidehouse elke contractuele of andere verantwoordelijkheid af ten aanzien van anderen op basis van hun toegang tot of gebruik van het rapport. Lezers van het rapport worden erop gewezen dat zij alle aansprakelijkheid op zich nemen die zij, of derden, oplopen als gevolg van hun vertrouwen op het rapport of de gegevens, informatie, bevindingen en meningen in het rapport.
